

## Utbildningsinspektion i Katedralskolan

### Innehåll

|                                                      |   |
|------------------------------------------------------|---|
| Innehåll.....                                        | 1 |
| Inledning .....                                      | 1 |
| Underlag .....                                       | 1 |
| Beskrivning av skolan/rektorsområdet.....            | 2 |
| Sammanfattande bedömning.....                        | 3 |
| Bedömning av utbildningsresultaten.....              | 3 |
| Bedömning av verksamheten .....                      | 5 |
| Bedömning av förutsättningarna för utbildningen..... | 8 |

### Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Katedralskolan och besökt skolan den 19 - 23 september 2005. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida ([www.skolverket.se/Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen om ca två år.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

### Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument från kommunen och Katedralskolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Katedralskolan intervjuades chefsrektorn, rektorerna, lärare, elever, elevrådets styrelse samt elevvårdspersonal. Inspektörerna besökte lektioner i olika ämnen och på olika program. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

## Beskrivning av skolan/rektorsområdet

| Katedralskolan | Antal studerande |
|----------------|------------------|
| Gymnasieskola  | 1 411            |

Utbildningen vid skolan omfattar tre nationella program, Estetprogrammet (ES), Naturvetenskapsprogrammet (NV) och Samhällsvetenskapsprogrammet (SP) samt ett specialutformat program, Samhällsvetenskapligt program med idrottsinriktning (SP-I). Det riksrekryterande programmet Smålands Friidrottsgymnasium finns också på Katedralskolan. Dessutom finns det internationella engelskspråkiga programmet International Baccalaureate (IB).

Skolans personal är organiserad i 17 arbetslag utifrån program och inriktningar.

Katedralskolan i Växjö är en av landets äldsta gymnasieskolor. Den fick sina gymnasierättigheter redan 1634. Verksamheten är förlagd dels till Katedralskolan, dels till Norrtullskolan, belägna inom fem minuters promenadavstånd från varandra. Katedralskolans nuvarande byggnad uppfördes i funkis-/bauhausstil på 1950-talet och Norrtullskolans byggnad, som är restaurerad, stod färdig 1859.

Katedralskolan har en god tillströmning av sökande elever och har lätt att rekrytera såväl lärare som övrig personal.

Det estetiska programmets idé på Katedralskolan är att bygga broar mellan ”det estetiska” och andra ämnen bl.a. ur ett historiskt och samhällsvetenskapligt perspektiv med valmöjligheter som psykologi, filosofi, matematik C och naturkunskap B. Cirka hälften av eleverna kommer från andra kommuner än Växjö. ES-programmet har fyra nationellt fastställda inriktningar på Katedralskolan: dans, musik, teater, och bild och formgivning samt den lokalt fastställda inriktningen textil, mode-design.

Naturvetenskapsprogrammet har de nationellt fastställda inriktningarna naturvetenskap, matematik och datavetenskap, och miljövetenskap samt de lokalt fastställda inriktningarna biomedicin, informationsteknik och samhällsvetenskap. Katedralskolan samarbetar inom de naturvetenskapliga ämnena med Teknikum vilket innebär att cirka en tredjedel av den totala undervisningen i åk 1 och 2 på NV-programmet är förlagd till Teknikum.

Samhällsvetenskapsprogrammet består av de nationellt fastställda inriktningarna kultur, samhällsvetenskap och språk.

På det specialutformade samhällsvetenskapliga programmet med idrottsinriktning kommer 47 elever av totalt 218 från andra kommuner än Växjö.

Det riksrekryterande friidrottsgymnasiet har detta läsår 37 elever för vilka skolan erhåller särskilt statsbidrag.

Det internationella engelskspråkiga programmet International Baccalaureate, IB, har ett stabilt antal sökande till programmet. Utbildningen är riksrekryterande och 57 procent av eleverna kommer från andra kommuner än Växjö.

### Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Katedralskolan och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga skolförfattningar.

Katedralskolans verksamhet är huvudsakligen av mycket god kvalitet och präglas av en långsiktighet i utvecklingsarbetet. Värdegrundsarbetet är gott och elevernas kunskapsresultat mycket goda. Eleverna är i majoritet i skolans lokala styrelse. Elevinflytandet inom ramen för undervisningen fungerar väl.

Den pedagogiska verksamheten är god och elever som har behov av stöd har stora möjligheter till detta, särskilt inom ämnena svenska, matematik och engelska men stöd erbjuds även inom andra ämnen. Eleverna tar ansvar för sin skola och sina studier. De uppvisar goda resultat med slutbetyg som ligger högre än riksgenomsnittet. Undervisningen är allsidig och varierad och präglas av såväl arbetsro som stimulans och utmaningar. Elever och lärare gör regelbundna kursutvärderingar och låter dessa ligga till grund för den fortsatta undervisningen. Kontakten elever emellan och mellan elever och lärare är god och eleverna är nöjda med flertalet lärare. Flertalet lärare har behörighet i de ämnen de undervisar i och på skolan finns sju lektorstjänster. Inspektörerna bedömer att verksamhetens förutsättningar för att nå målen är goda.

Ledningsorganisationen fungerar väl. Rektorerna är väl förtrogna med den dagliga verksamheten och leder på ett långsiktigt sätt den pedagogiska utvecklingen.

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Arbetet med skolans demokratiuppdrag behöver förbättras så att fler elever känner sig motiverade att delta i de formella inflytandekanalerna som klassråd, elevråd och skolans lokala styrelse.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast skall åtgärdas.

- Den lokalt framtagna kursen i skoldemokrati inte förenlig med gällande bestämmelser (2 kap. 14 § gymnasieförordningen).
- Alla elever har inte utvecklingssamtal minst en gång per termin (7 kap. 19 § gymnasieförordningen).

### Bedömning av utbildningsresultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt målen i skollagen och i läroplanen för de frivilliga skolorna, Lpf 94, avsnitten 2.1 och 2.2

Såväl resultatet av Katedralskolans värdegrundsarbete som elevernas kunskapsresultat håller en god kvalitet. Eleverna tar ansvar för både den yttre miljön på skolan och för sina studier.

### Normer och värden

Inspektörernas intryck vid besöket är att skolan präglas av ett respektfullt bemötande elever emellan och mellan elever och lärare samt att eleverna har en god tolerans gentemot oliktankande. Studiemiljön i Katedralskolan kännetecknas av arbetsro och ett lustfyllt lärande. I den attitydundersökning som Växjö kommun genomför med alla elever i årskurs 2 bekräftas bilden av en skola med ett gott klimat och att eleverna trivs mycket bra.

Elevernas möjlighet till och vilja att vara delaktiga och utöva ett inflytande över undervisningen är stort och utbrett (se vidare under Bedömning av verksamheten, Arbetsmiljö och delaktighet). Intervjuade elever uttrycker att de har goda möjligheter att påverka både när prov skall äga rum och upplägget av hur en kurs skall utformas. Eleverna på IB-programmet har på grund av programmets struktur inte så stora möjligheter att påverka innehållet i utbildningen, däremot har de goda möjligheter att påverka utformningen av lektionerna.

I den lokala styrelsen, som ersatt skolkonferensen, utgör eleverna en majoritet. Styrelsen består av 13 ledamöter varav 7 elevrepresentanter, 5 personalrepresentanter samt chefsrektorn. Den lokala styrelsen sammanträder en gång i månaden. En elev är ordförande. De elever som ingår i styrelsen utses genom val där varje program utgör en valkrets med ett eller två mandat beroende på programmets storlek.

### Kunskaper

Katedralskolans elever har höga meritvärden<sup>1</sup> från årskurs 9 jämfört med de flesta skolor i landet - 63 procent har meritvärdet 240 eller mer. Så gott som samtliga elever, 98 procent, kom in på sina förstahandsval.

Kursbetygen är förhållandevis höga och överensstämmer väl med betygen på de nationella proven.

Den genomsnittliga betygspoängen för elever med slutbetyg låg vårterminen 2004 högre på Katedralskolan, 15,5, än i riket, 14,1.

Våren 2005 gick 95,1 procent av eleverna ut Katedralskolan med slutbetyg, vilket ligger över genomsnittet, 89,4 procent, vid jämförelse med rikets samtliga gymnasieskolor. Av de elever som avslutade sina gymnasiestudier våren 2004 fick 91,8 procent slutbetyg och våren 2003 gick 87 procent av avgångseleverna ut med slutbetyg.

På Katedralskolan gick 128 elever av 380 ut med individuellt specialutformat program vårterminen 2004, d.v.s 33 procent av eleverna i avgångsklasserna. Skolan är fr.o.m. detta läsår restriktiv med att tillåta specialutformat program då det är uppenbart att skälen till att vilja byta till specialutformat program varit betygsstrategiska. Detta läsår har endast ett tiotal elever beviljats specialutformat program.

---

<sup>1</sup> Meritvärdet räknas fram genom att bokstavs-betygen översätts där till siffror där MVG ger 20, VG 15 och G 10. Därefter räknas de 16 bästa betygen samman och ger det så kallade meritvärdet. En elev som har minst 16 betyg kan alltså ha högst 320 och minst 160 poäng i meritvärde.

Medelbetyg för eleverna på IB var vårterminen 2004 36 poäng, vilket står sig väl jämfört med genomsnittet för alla IB-skolor i världen (30 poäng) och ligger över genomsnittet för svenska IB-skolor (32 poäng). En elev nådde högsta betyg, 45 poäng. 25 av 27 elever på IB-programmet tilldelades "Bilingual Diploma".

### **Sammanfattning**

Inspektörerna bedömer att Katedralskolan når mycket goda resultat när det gäller elevernas kunskaper. Resultaten av skolans värdegrundarbete är goda.

Andelen elever med slutbetyg har ökat jämfört med föregående läsår och ligger högre än riksgenomsnittet.

Lärandemiljön är lugn och eleverna tar ett stort ansvar för både sina studier och sin skolmiljö.

## **Bedömning av verksamheten**

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och i andra författningar för respektive skolform.

### **Arbetsmiljö och delaktighet**

På Katedralskolan finns en lokal styrelse med elevmajoritet, programkonferenser, klassråd, elevråd, biblioteksråd, skyddskommitté och matråd samt ett antal utvecklingsgrupper.

Katedralskolans formella arbete kring elevdemokrati, inflytande och delaktighet fungerar väl och elevrådets styrelse består av engagerade elever. Emellertid framgår det vid intervjuer med såväl skolledningen som elever att en relativt stor andel av skolans elever saknar en vilja att vara delaktiga – de är ganska nöjda med tillståndet på skolan och anser att elevernas synpunkter tas till vara på ett bra sätt och upplever därför inte att de behöver engagera sig. Det är enligt inspektörerna av stor vikt att skolledarna och lärarna inte låter sig nöjas med detta utan ständigt verkar för att ge alla elever redskap för att kunna ha inflytande över och vara delaktiga i sin utbildning. Studiemotiverade elever upplever en rädsla för att frånvaro på grund av möten skall inverka negativt på deras betyg. Eleverna erbjuds dock stöd om de förlorar undervisning när de deltar i elevrådsarbete. Enligt läroplanen skall skolan sträva mot att varje elev aktivt utövar inflytande över sin utbildning och utifrån sin kunskap om demokratins principer vidareutvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former. Vidare skall läraren utgå ifrån att eleverna kan och vill ta personligt ansvar för sin inlärning och sitt arbete i skolan.

Enligt skolans kvalitetsredovisning behöver åtgärder vidtas för att stärka klassråden och öka kunskapen om och engagemanget för den lokala styrelsen. Skolan har tagit fram ett dokument som beskriver att klassråden skall förberedas

med hjälp av frågor som utarbetas av den lokala styrelsen och protokoll skall lämnas till skolledningen. Protokollen skall användas som hjälp vid prioritering av förbättringsåtgärder. Emellertid fungerar inte denna beskrivna modell utan klassråd äger rum sporadiskt eller i vissa klasser inte alls. Varannan vecka har eleverna mentorstid 30 minuter på schemat, då mentorn och mentorsgruppen träffas. Dessa träffar fyller till viss del samma funktion som normalt klassråd gör, men mentorsträffarna är informella och saknar förberedd agenda. Efter som protokoll inte förs når det som behandlas oftast inte ut utanför mentorsgruppen. Skolan arbetar för närvarande med att utveckla ett system så att klassråden kan äga rum i enlighet med ovan beskriven modell och under höstterminen 2005 är två obligatoriska klassråd utlagda i läsårsplaneringen. Den lokala styrelsen formulerar frågeställningar som tas upp och protokoll tas in.

Elevrådets styrelse sammanträder en gång per vecka och träffar chefsrektorn en gång per månad. De elever som ingår i elevrådsstyrelsen är mycket engagerade och väl insatta i verksamheten på skolan. De påtalar dock att det faktum att klassrådsverksamheten fungerar otillfredsställande bl.a. innebär att informationskanalerna till och från elevrådet brister. Elevrådet hade veckan före Skolverkets besök anordnat en temadag om elevers rättigheter och skyldigheter. Till elevrådet är en aktiv jämställdhetssektion knuten vilken under vårterminen 2005 anordnat en temahalvdag om jämställdhet för elever i årskurs 2. Det finns elevskyddsombud på skolan men även till denna uppgift är det svårt att rekrytera intresserade elever. Särskild utbildning ordnas för elevskyddsombuden och dessa utser representanter till skolans skyddskommitté.

I gruppen Elevhälsan ingår skolsköterskor, kuratorer, speciallärare och chefsrektorn. Gruppen träffas en gång i månaden och arbetar med gemensamma policyfrågor. Skolsköterskorna medverkar i en del undervisning som t.ex. i hjärt- och lungräddning på det samhällsvetenskapliga programmet med idrottsinriktning, miljökunskap på det estetiska programmet samt vid utbildning av elevskyddsombud.

### **Innehåll, organisering och arbetssätt i undervisningen**

Inspektörerna har under besöken sett exempel på god pedagogisk verksamhet, varierade arbetssätt och mött engagerade elever och lärare. Eleverna är nöjda med flertalet lärare och pekar på en god kontakt med lärarna.

Katedralskolans policydokument Elever med specifika behov har till syfte att underlätta skolsituationen för elever i behov av stöd. Tester genomförs i svenska, engelska och matematik med alla elever i årskurs 1 för att skolan ska kunna identifiera elever i behov av stöd. På skolan finns speciallärare som ger stöd i svenska, engelska och matematik. I matematik och engelska erbjuds elever med stödbehov att gå i mindre undervisningsgrupper med lägre studietakt. De kan även få stöd i Mattestugan två timmar i veckan. Parallellläggning av matematiklektioner med tre normalgrupper och fyra lärare har gett goda resultat. I svenska A-kurs har eleverna undervisning både i hel- och halvklass. Skolan har periodvis en Språkstuga där eleverna kan få stöd en eftermiddag per vecka. Eleverna har i skolans specialinstitution möjlighet att bedriva självstudier och göra prov men de kan också få enskild undervisning av speciallärare som även erbjuder handledning i studieteknik. De elever som är i behov av stöd kan även få detta genom sin ordinarie lärare inom ramen för undervisningen.

Innehållet i och upplägget av kurserna på Katedralskolan har en tydlig inriktning mot de program mål som styr de respektive programmen. Intervjuade elever uttrycker att lärarna samarbetar med varandra och att de ofta anknyter till det som behandlas i andra ämnen.

Svenska som andraspråk läser elever inom ramen för det individuella valet, samtidigt som de följer svenskundervisningen i sin ordinarie klass. Eleverna får betyg i både svenska och svenska som andraspråk.

Modersmålsundervisningen organiseras gemensamt för gymnasieskolorna i Växjö. På Katedralskolan deltar något över 60 elever i modersmålsundervisningen.

### **Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning**

Lärarna arbetar både på skolnivå och på kommunnivå med att utveckla system för att säkra en likvärdig bedömning och betygssättning. Kompetensutveckling kring betygssättning har skett sedan höstterminen 2004 och pågår fortlöpande. Intervjuade elever upplever att det varierar från lärare till lärare huruvida återkoppling till gällande betygskriterier sker vid betygssamtal eller inte. Eleverna anser dock att betygen är rättvisa. Lärarna går igenom kursmål och betygskriterier när en kurs startar. I den attitydundersökning som varje år genomförs i årskurs 2, finns en fråga som rör information till eleverna om betygskriterierna. Enligt den senast genomförda attitydundersökningen låg medelpoängen av svaren på 4,4, av 6 möjliga. Frågan lød: "Jag har fått information om vad som krävs för att uppnå de olika betygsnivåerna." Det framgår dock vid intervjuer att eleverna uppfattar betygskriterierna som diffusa. Inspektörerna bedömer att arbetet med att säkra en likvärdig betygssättning bör fortsätta. Lärarna måste försäkra sig om att eleverna är förtroga med betygskriterier och kursmål samt kontinuerligt återkoppla till dessa.

Elevernas ansvar för sina studier kopplas till den individuella studieplanen, som eleverna får ut när de börjar i årskurs 1 och som de sedan tillsammans med mentorn regelbundet kontrollerar och vid behov ser till att den revideras. Minst en gång per termin skall rektorn se till att eleven ges en samlad information om elevens kunskapsutveckling och studiesituation (utvecklingssamtal). Utvecklingssamtalet skall genomföras med den individuella studieplanen som grund. Enligt attitydundersökningen i årskurs 2 har endast 68 procent av eleverna svarat ja på frågan: Jag har utvecklingssamtal med min mentor minst en gång per termin. 30 procent av eleverna svarade nej på frågan. Flertalet elever är enligt samma attitydundersökning nöjda med utvecklingssamtalen. Inspektörerna bedömer att skolan skall se till att alla elever har utvecklingssamtal minst en gång per termin.

### **Kvalitetsarbete**

Katedralskolans kvalitetsredovisning är informativ och välstrukturerad med tydlig redovisning av resultat, analys och förbättringsområden. Den upprättas enligt kommunens modell. Uppföljningar och utvärderingar görs dels gemensamt för kommunen dels specifikt för skolan. Gemensamma områden för 2004 var demokrati och inflytande samt arbetsmiljö. På Katedralskolan har även mentorskap och resultatuppföljning varit prioriterade mål samma år.

Kursutvärderingar efter varje avslutad kurs görs enligt den utvärderingsmall som skolans lokala styrelse tagit fram. Skolledningen väljer sedan slumpmässigt per lärare ut två kursutvärderingar som sammanställs och utgör samtalsunderlag vid medarbetarsamtal. Varje lärare går också igenom utvärderingens resultat i samtal med undervisningsgruppen.

Ett arbete pågår för närvarande med att revidera arbetsplanen som upprättades år 2001.

### **Skolledning**

Katedralskolan leds av en chefsrektor som även är rektor för IB, och fyra rektorer, en för vardera NV, SP-kultur/sh-id, SP-språk och ES. För IB-eleverna finns en IB-koordinator. Chefsrektorn kan fungera som ställföreträdare om någon rektor är frånvarande.

Organisationen ger chefsrektorn och rektorerna goda förutsättningar att leda det pedagogiska arbetet och vara väl förtrogna med verksamheten. De driver på ett långsiktigt sätt den pedagogiska utvecklingen framåt.

### **Sammanfattning**

Inspektörerna bedömer att elevernas möjlighet till inflytande och delaktighet är mycket stor inom ramen för undervisningen. Arbetet med skolans demokrati-uppdrag kan dock förbättras så att fler elever känner sig motiverade att delta i de formella inflytandekanaler som klassråd, elevråd och skolans lokala styrelse.

Den pedagogiska verksamheten är av god kvalitet och elevernas möjlighet att få stöd är god.

Alla elever skall ha utvecklingssamtal minst en gång per termin.

Chefsrektorn och rektorerna är väl förtrogna med den dagliga verksamheten och leder på ett långsiktigt sätt den pedagogiska utvecklingen.

## **Bedömning av förutsättningarna för utbildningen**

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildning, personal samt läromedel, pedagogiska material och utrustning. Bestämmelser finns i bl. a. skollagen.

### **Personalresurserna**

På skolan finns 120 lärare, motsvarande 114,9 heltidstjänster och 7,8 lärare per 100 elever. 91 procent av lärarna har behörighet för den undervisning de bedriver. Sju av lärartjänsterna innehas av lektorer. 33 lärarstuderande är knutna till skolan. Det finns två skolskötersketjänster och en kuratorstjänst fördelade på fyra personer. En skolläkare anlitas via Landstinget Kronoberg. Skolpsykolog delas med övriga gymnasieskolor. Tre studie- och yrkesvägledare delar på 2,5 tjänster. En bibliotekarie och två halvtids biblioteksassistenter samt två IT-tekniker finns också på skolan. Fyra timmar per månad kommer en sjukgymnast till skolan, som bland annat undervisar esteteleverna och medverkar i momenten ergonomi och belastningsskador inom datakunskapen.

**Tillgång till en likvärdig utbildning**

För de tre kommunala gymnasieskolorna i Växjö finns ett stort gemensamt utbud inom det individuella valet och estetisk verksamhet samt i viss utsträckning för språk. Det individuella valet är förlagt till samtliga tre årskurser.

På Katedralskolan erbjuds inom det individuella valet eleverna en lokal kurs i skoldemokrati, vilket inte är förenligt med gällande bestämmelser eftersom kursens innehåll hänför sig till läroplansmål och dessutom inte är tillgänglig för alla elever utan endast för de elever som ägnar sig åt elevrådsarbete.

**Materiella resurser**

Skolan har ett stort och välutrustat bibliotek med angränsande studierum och ett stort antal datorer.

Skolan tilldelas resurser för varje elev och tillgänglig budget fördelas i samma proportioner som riksprislistans belopp per program. Gemensamma kostnader avräknas av förvaltningen och extra tilldelning ges till elever med låga meritvärden. I Katedralskolans budget fördelar chefsrektorn i dialog med rektorerna den resurs som är direkt kopplad till undervisningen. Chefsrektorn ansvarar för skolans totala budget och rektorerna för sin undervisningsbudget.

**Sammanfattning**

Inspektörerna bedömer att verksamhetens förutsättningar för att nå målen är goda.

Den lokala kursen i skoldemokrati är inte förenlig med gällande bestämmelser.

|            |      |
|------------|------|
| Datum      | Ort  |
| 2006-03-20 | Lund |

Ingela Jonasson

Barbro Nässén